

יוני 2013

מבקשי מקלט בישראל

מי הם מבקשי המקלט?

מבקשי המקלט הם מי שטוענים שיש סכנה לחייהם או לחירותם במדינת מוצאם. לפי נתוני רשות ההגירה, נכון למאי 2013, מספר מבקשי המקלט שחיים בישראל ונכנסו דרך גבול מצרים קרוב ל 55,000 בני אדם, 25% מסודן ו 66% מאריתריאה. אוכלוסיית הפליטים ומבקשי המקלט אינה האוכלוסייה הזרה הגדולה בישראל - עיון בנתונים מראה, כי רוב הזרים בישראל הינם מהגרי עבודה עם אשרה (כ-75,000) ואנשים שנכנסו לישראל עם אשרת תייר ונשארו גם לאחר שפגה (95,000) - 47% מהם יוצאי ברית המועצות לשעבר.

מה מעמד החוקי של מבקשי מקלט מאריתריאה וסודן הנמצאים בישראל, אך אינם כלואים?

ישראל מעניקה למבקשי מקלט מאריתריאה וסודן הנמצאים בשטחה "הגנה קבוצתית". למעשה, מכירה ישראל בכך שקיימת סכנה למבקשי מקלט במדינות מוצאם ושלא ניתן לגרשם חזרה. לכן, ישראל מאפשרת להם, באופן חוקי, להישאר בשטחה.

מדוע כולם מגיעים לשכונות דרום תל אביב?

מרבית מבקשי המקלט אכן מגיעים לדרום תל אביב ועל תושבי האזור מוטלת מעמסה רבה, המוסיפה על מצוקתם הקיימת. ריכוז מבקשי מקלט באזור נובע מכך, שעם שחרורם ממעצר בכלא "סהרונים" (קציעות) קיבלו מהמדינה כרטיס אוטובוס אל התחנה המרכזית בת"א, כך שלמעשה המדינה היא שכיוונה אותם בידועין לת"א, שם יוכלו בין היתר לקבל סיוע מארגונים חברתיים.

מה לגבי הטענה שלא כולם פליטים הנמלטים מסכנה?

אף אחד לא יודע בוודאות מי פליט ומי אינו כזה. משרד הפנים מסרב לבדוק בקשות מקלט פרטניות של 90% ממבקשי המקלט. לכן איש אינו יודע בוודאות מי הוא פליט ומי אינו כזה וכל ההצהרות על כך שהם "מסתנני עבודה" הן הסתה שאינה מגובה בנתונים. עם זאת, הנתונים בעולם יכולים לרמז על מעמדם של מי שמגיע אלינו: כ-60% ממבקשי המקלט בישראל הם אריתראים. שיעור ההכרה ברחבי העולם במבקשי

מקלט אריתראים כפליטים עומד על כ-88%. שיעור ההכרה ברחבי העולם במבקשי מקלט סודנים כפליטים עומד על כ-64%. לעומת זאת, שיעור ההכרה בפליטים בישראל עומד על כ-0.2% בלבד.

בגלל הגבול עם אפריקה כולם מגיעים לכאן. למה רק אנחנו צריכים לדאוג להם?

הגירה היא תופעה גלובלית ואינה ייחודית לישראל. חשוב לדעת שבעולם יש כ-35.4 מיליון פליטים, עקורים, מבקשי מקלט ואנשים במצב דמוי פליטות, כשרובם המוחלט (80%) נמצא באפריקה ובמדינות מתפתחות אחרות.

מה לגבי הטענה שגם אם כולם פליטים, הרי שאי אפשר לקלוט את כולם?

אמנת הפליטים אינה קובעת מכסה של פליטים וקיים כלל ברור, אליו התחייבה גם ישראל, האוסר על החזרת אנשים למקום בו נשקפת סכנה לחייהם. ברור, כי אף מדינה אינה יכולה לקלוט פליטים ללא הגבלה ובמצבים קיצוניים מדינות מקימות מחנות פליטים בשיתוף עם ארגונים בינלאומיים, האו"ם ועוד. בישראל המצב אינו נחשב לקיצוני מבחינת מספר מבקשי המקלט. בישראל שוהים כאמור כ-57,000 מבקשי מקלט ויש לבחון מי מהם זכאי למקלט ומי לא ובמקביל לגבש מדיניות הגירה מסודרת וברורה. חשוב להבהיר, כי איננו מתנגדים לכל הרחקה באופן גורף, אלא טוענים שעל המדינה מוטלת החובה לבדוק כל מקרה לגופו ולא להרחיק אנשים שנשקפת סכנה לחייהם או חירותם.

מה לגבי הטענה כי אם נעניק למבקשי המקלט עבודה וזכויות זה יעודד אחרים להגיע לישראל?

מבקשי מקלט מגיעים למדינות רבות ברחבי העולם ומוכנים לסכן את נפשם על סירות רעועות בים התיכון או במדבר סיני על מנת להגיע למבטחים. בשנה האחרונה לפחות 1,500 מבקשי מקלט טבעו בים התיכון במהלך מסעם לאירופה. על אף כל הקשיים, הם עושים זאת היות והגורמים המניעים אותם להימלט ממדינתם, כגון מלחמה, גיוס כפוי ועוד, גדולים וחזקים מהקשיים המצפים להם.